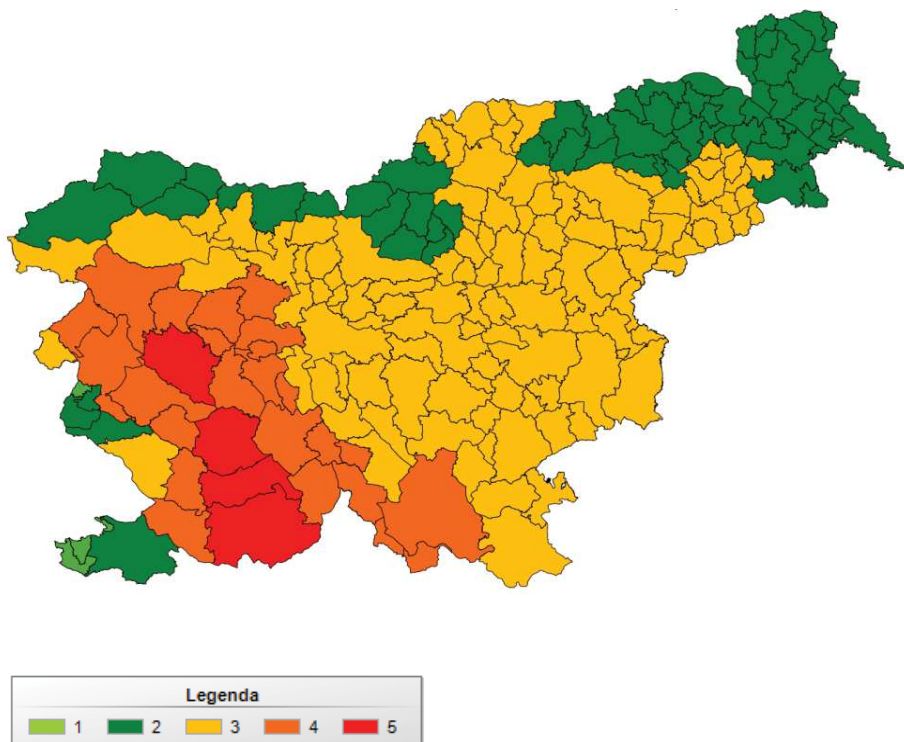

Tabela 3: Podatki o višini neposredne škode in intervencijskih stroških zaradi žledu leta 2014 (vir: URSZR, 2014 b, Veselič in drugi, 2015)

Vrsta neposredne škode	Skupaj škoda v EUR
škoda na stvareh in stavbah	12.752.088,59
škoda v gospodarstvu	42.713.030,57
škoda na državnih cestah	8.784.080,00
škoda na elektroenergetski infrastrukturi	80.512.371,11
škoda na železniški infrastrukturi	40.873.990,91
škoda na kulturni dediščini	2.665.866,56
škoda na vodotokih	26.788.015,36
škoda v gozdovih	214.326.536,80
Skupaj škoda	429.415.980,17
Intervencijski stroški	Skupaj škoda v EUR
intervencijski stroški	40.055.984,30
stroški ocenjevanja škode	15.436,00
dodatni stroški ZGS	6.114.400,00
Skupni intervencijski stroški v EUR	46.185.910,30
Skupni stroški in škoda v EUR	475.601.800,47

Občine so razvrščene v 5 razredov ogroženosti. V četrti in peti razred ogroženosti so uvrščene občine, ki ležijo v tako imenovanih žlednih pokrajinah, kjer je žled najpogostejši, najdebelejši in tudi povzroča največ škode. Večina teh občin je sicer uvrščena v četrti razred ogroženosti. Gre za skupno 24 občin, in sicer: Tolmin, Cerklje, Kanal, Nova Gorica, Ajdovščina, Vipava, Škofja Loka, Gorenja vas - Poljane, Žiri, Logatec, Vrhnika, Horjul, Borovnica, Dobrova - Polhov Gradec, Sodražica, Loški potok, Osilnica, Kostel, Kočevje, Cerklje, Bloke, Loška dolina, Hrpelje - Kozina in Divača. V najvišji, peti razred ogroženosti so uvrščene štiri občine (Postojna, Pivka, Ilirska Bistrica in Idrija), kjer je bilo po zgodovinskih in tudi novejših podatkih pojavljanje žleda najpogostejše ter je povzročilo tudi največ posledic in škode.

Razred ogroženosti: 1- zelo majhna, 2- majhna, 3 - srednja, 4 - velika, 5 - zelo velika

Slika 3: Kategorizacija občin po oceni tveganja zaradi žleda (vir: Državna ocena tveganja za nesreče, verzija 2.0, št. 84000-3/2018/3 z dne 6. 12. 2018)

2.1.4 Veliki požari v naravnem okolju

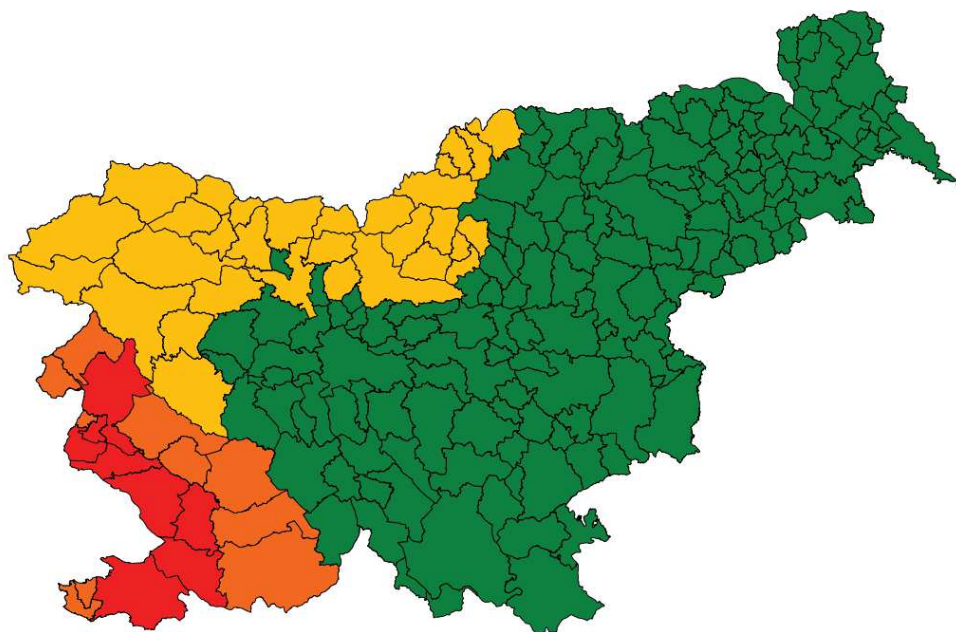
Iz Državne ocene ogroženosti zaradi požarov v naravnem okolju (2015) izhaja, da je Slovenija tretja najbolj gozdnata država v Evropi. Gozdovi prekrivajo kar 60 % površine. Podoba gozda in s tem tudi krajine ni odvisna zgolj od gozdnatosti, temveč tudi od zgradbe gozda in drevesne sestave. V lesni zalogi slovenskih gozdov predstavljajo iglavci 47 % lesne zaloge in listavci 53 %. Iglavci v lesni zalogi prevladujejo v alpskem svetu, na Krasu in mestoma v predalpskem svetu. Listnati gozdovi pa prevladujejo v nižinskih predelih Slovenije. Požarna ogroženost naravnega okolja je odvisna od podnebnih in vremenskih značilnosti posameznega območja, vrste tal, vrste in strukture gozda ter ostalega rastišča, količine in vlažnosti goriv ter od bližine potencialnih povzročiteljev požarov.

Obseg požarov v naravnem okolju je odvisen predvsem od vremenskih dejavnikov. V dolgoletnem povprečju sta značilni dve obdobji z nadpovprečnim številom gozdnih požarov in nasploh požarov v naravnem okolju. Prvo je običajno v pozno-zimskem in zgodnje-spomladanskem času od začetka februarja do začetka aprila, drugo pa poleti, predvsem julija in avgusta. Pogostost požarov v naravnem okolju in v tem okviru tudi gozdnih požarov v Sloveniji se razlikuje po posameznih gozdnogospodarskih območjih. Na prvem mestu je sežansko gozdnogospodarsko območje, ki pokriva Kras, obalni in priobalni del in slovensko Istro. Na njenem območju nastane več kot 50% vseh gozdnih požarov. Razmerja so še bolj izrazito drugačna, če se upošteva odstotke na površine pogorelega gozda. Tu je sežansko gozdnogospodarsko območje daleč pred vsemi s kar 90% površine vseh pogorelih gozdov.

Požari v naravnem okolju in tudi nasploh na prostem so v Sloveniji razmeroma številčni. Pri tem zlasti prednjači jugozahodni, submediteranski del države. Letno število teh požarov se lahko glede na vremenske razmere preko leta precej spreminja, kot je razvidno iz preglednice na

naslednji strani. Običajno je v Sloveniji letno med 1300 in 1800 požarov v naravnem okolju in na prostem. Največ požarov je bilo leta 2003 – kar 2820, največ površin pa je ogenj uničil leta 1998 – 3490 hektarov. Obseg povprečnega požara v submediteranskem delu države, kamor sodijo občine Koper, Izola, Piran, Ilirska Bistrica, Pivka, Postojna, Sežana, Divača, Hrpelje – Kozina, Komen, Vipava, Ajdovščina, Nova Gorica, Kanal, Brda, Miren – Kostanjevica, Renče – Vogrsko in Šempeter – Vrtojba, je bistveno večji (od dva do šestkrat) kot povprečen požar, ki je nastal v notranjosti države. Ta razlika je večja v požarno izrazitejših letih. Med letoma 1998 in 2004 je bila ta številka za požare v submediteranskem delu države med 0,7 in 2,9 hektara, v notranjosti države pa od 0,13 do 0,75 hektara. V prej navedenih občinah submediteranskega dela države je v tem obdobju nastalo od 24 do 50 % vseh požarov na prostem, pri površini pa je njihov delež večji (od 38 do 82 % vseh opožarjenih površin v državi). Skoraj vsako leto je treba nekatere obsežnejše ali težko dostopne požare gasiti tudi iz zraka, takšnih požarov je bilo največ leta 2003 – kar 23, običajno pa se to število giblje med štiri in sedem. Eden največjih požarov v Sloveniji doslej, če ne največji, je nastal marca 1992 na širšem območju Kobariškega stola nad Breginjem v občini Kobarid. Takrat je zgorelo več kot 1800 hektarov površin, večinoma visokogorskih pašnikov. Vsi ostali največji požari v Sloveniji po letu 1991, praktično pa vsi s površino nad 600 hektarov, razen omenjenega nad Breginjem, pa so nastali v submediteranskem delu države, predvsem na Krasu.

V peti, najvišji razred ogroženosti, so uvrščene občine, ki se v manjši ali večji meri nahajajo na Krasu. Za to obstaja več vzrokov. Tu so razmere za nastanek požarov v naravi vseh velikosti najbolj ugodni, gašenje, zlasti najbosežnejših požarov, pa najbolj težavno. Poglavitni dejavnik najvišje ogroženosti na tem območju je podnebje oziroma vreme, ki vpliva z višjimi temperaturami, predvsem pa s pogosto močno burjo v hladni polovici leta. Drugi dejavnik za nastajanje požarov je v apneni podlagi. Kraško območje ne premore mnogo površinskih vodnih teles, tla pa so vodoprepustna. Padavinska voda zato hitro odteče v podzemlje, kjer je za vegetacijo težje dosegljiva, zato se tla in vegetacija hitro izsušita. Tretji otežitveni dejavnik predstavlja struktura gozdov na Krasu. Sprva gozdnate in nato izsekane in gole površine so v zadnjih dobrih 100 letih umetno pogozdovali predvsem s skromnim borom. Borovi sestoji so pokrajino sčasoma naredili bolj zeleno in gozdnato, a se je zaradi tega povečala požarna ogroženost. Bor vsebuje veliko eteričnih olj in smole, zato se ogenj v borovih gozdovih zelo hitro širi, zlasti, če zajame tudi krošnjo. Gašenje požarov v borovih gozdovih je posledično zelo zahtevno. Dodatno težavo predstavlja še zaraščanje Krasa na območjih, kjer so bile pred desetletji še vrtovi, njive, travniki in pašniki. Lokalno dodatno tveganje za nastanek požara predstavljajo tudi strmehjši odseki železniških prog na tem območju (na primer med Štanjelom in Branikom ter med Divačo in Rižano, na slednji je obseg prometa zelo velik). V peti razred ogroženosti so uvrščene občine Koper, Nova Gorica, Renče – Vogrsko, Nova Gorica, Miren – Kostanjevica, Komen, Sežana, Divača, Hrpelje – Kozina. Ocenjujemo, da se bodo zaradi vpliva podnebnih sprememb razredi ogroženosti v Sloveniji negativno spremenili predvsem pri vseh tistih občinah, ki se trenutno nahajajo v razredu 2 (majhna) v 3 (srednja).

© QGIS 2014

Razred ogroženosti: 1- zelo majhna, 2- majhna, 3 - srednja, 4 - velika, 5 - zelo velika

Slika 4: Ogroženost občin zaradi požara v naravnem okolju (vir: Državna ocena ogroženosti zaradi požara v naravnem okolju, št. 842-6/2013-9 z dne 18. 2. 2015)

2.2 VKLJUČENOST SISTEMA ZAŠČITE IN REŠEVANJA V PRIMERU NEVARNIH BOLEZNI

V primeru epidemije COVID-19 sta se v praksi pokazala poleg obstoječe doktrine tudi povsem nova oblika in obseg vključevanja sistema enot Civilne zaščite. Gre za daleč najobsežnejšo, najzahtevnejšo v pogledu nalog in sil, kakor tudi najbolj odvisno in povezano obliko nesreče in odziva nanjo tako lokalno, regionalno, državno, evropsko kot tudi globalno. Vpliv je izražen v vseh družbenih strukturah in dejavnostih.

Iz dosedaj izvedene in potrjene analize ukrepanja v primeru COVID-19 v RS je razvidno, da je so se enote in sistemi relativno hitro in uspešno prilagodili na izvedbo potrebnih nalog in vključili razpoložljiva sredstva iz vseh podsistemov, hkrati pa so za uspešno nadaljevanje in pripravljenost za obvladovanje pandemije COVID-19 potrebna številna izboljšanja načrtovalskih, izvedbenih kot tudi sistemskih rešitev.

Na področju ZRP je bila ugotovljena potreba po dopolnitvi obstoječega državnega načrta za primer nalezljivih bolezni, in sicer zaradi neizdelanih načrtov dejavnosti, ugotovljena pa je bila tudi pomanjkljivost pri pridobivanju in obdelavi ustreznih informacij, pomanjkljivosti informacijske opreme, komunikacija med različnimi organi/organizacijami/sistemi, kakor tudi v praksi težavnega logistično operativnega delovanja pri zagotavljanju sredstev in opreme na državni, regionalni kot

tudi lokalni ravni. Vlada RS je tako s sklepom št. 854200-2/2020/3 z dne 23. 7. 2020 sprejela Državni načrt zaščite in reševanja ob pojavu epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh, verzija 2.0.

Priporočila so se nanašala konkretno na dopolnitev zakonodaje, da bo omogočalačasne prerazporeditve med različni subjekti javne sektorja, dopolnitev DN ZiR, predvsem načrtov dejavnosti in operativnih dokumentov, kadrovska okrepitev, povečanje skladiščnih kapacitet, nakup skladiščne opreme, prometna ureditev z dostopi, nadgradnja informacijske rešitve...; tudi v regijskih logističnih centrih zagotoviti pogoje za delo (kadrovska okrepitev, nakup skladiščne opreme, ureditev objektov,...) normativno urediti obvezno usposabljanje vodstvenega kadra (vodenje/upravljanje nesreč), pripraviti rešitve za izvajanje skupnih javnih naročil, izboljšati koordinacijo med posameznimi deležniki s takojšnjimi in enotnimi sporočili ter učinkovitost obvladovanja dogodka na vseh ravneh. že vnaprej predvideti kadrovske obremenitve in zagotoviti dodatne okrepitve za nemoteno delo v takšnih razmerah, preveriti organizacijske in logistične rešitve za vzpostavitev Klicnega centra in jih rešiti pred njegovo ponovno vzpostavitvijo, v Klicni center vključiti tudi predstavnike ministrstev, ki so nujno potrebni za še uspešnejše delovanje Klicnega centra, določiti vire in zadosten obseg financiranja aktivnosti za odzivanje v primeru epidemije / pandemije, kot tudi ob drugih izrednih dogodkih (naravne in druge nesreče), že od faze priprave oziroma načrtovanja naprej.

UKREPI ZA IZBOLJŠANJE ODZIVA Z NOSILCI IN ROKI IZVEDBE

ZŠ	Ugotovitev	Ukrep	Nosilec	Sodeluje	Rok
1.	Posamezni predpisi za zajezitev epidemije so bili pripravljene v časovni stiski, zato so bili večkrat dopolnjeni, kar je povzročalo težave v realizaciji in tolmačenju.	Pregledati predpise, ki so bili izdani v času epidemije, jih dopolniti, medresorsko uskladiti, da bodo v primeru naslednjega vala epidemije pripravljene za sprejem.	Služba vlade za zakonodajo	ministrstva	15. 9. 2020
		Sprejeti trajnejše zakonske podlage s področja delovnega razmerja, s katerimi bodo mogočečasne zaposlitve in prerazporeditve med subjekti javnega sektorja (npr. kuharji iz zaprtih vrtcev in šolčasno premeščeni v DSO; prerazporeditev zdravstvenega osebja iz zaprtih ambulant, možnost zaposlitve vzgojiteljev).	MDDSZ		20. 12. 2020
	Vprašanje plačila DDV pri prejemu donacij.	Izdelati transparentno metodologijo nagrajevanja posameznikov zaradi izpostavljenosti večjim tveganjem in obremenitvam, vključno z izplačilom finančne nagrade prostovoljcem in aktiviranim pripadnikom sil za zaščito, reševanje in pomoč.	MJU	URSZR, ministrstva	15. 9. 2020
		Izvesti spremembo področne zakonodaje, ki bo omogočala donacije vseh vrst materialno-tehničnih sredstev brez plačila DDV.	MF		20. 12. 2020
2.	Ugotovljene so bile določene pomanjkljivosti Državnega načrta	Dopolniti Državni načrt zaščite in reševanja ob pojavu epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh v delu, ki se nanaša na:	URSZR	ministrstva in drugi državni organi	15. 7. 2020

ZŠ	Ugotovitev	Ukrep	Nosilec	Sodeluje	Rok
	ob pojavu epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh.	<ul style="list-style-type: none"> - obseg načrtovanja; podrobneje opredeliti obseg in vsebino načrta dejavnosti ministrstev; - sile in sredstva za ZRP ter vire za izvajanje načrta; zapisati naloge nosilcev načrtovanja glede zagotavljanja materialno tehničnih sredstev za izvajanje načrta; - aktiviranje sil in sredstev za ZRP; podrobneje opredeliti pristojnosti in naloge Zavoda RS za blagovne rezerve; - naloge ministrstev; dopolniti in na novo opredeliti naloge ministrstev in drugih državnih organov. V načrt vključiti tudi Urad RS za Slovence v zamejstvu in po svetu; - osebno in vzajemno zaščito. <p>V načrtu na novo opredeliti naloge in zadolžitve ministrstev na podlagi izkušenj pridobljenih med epidemijo.</p>			
3.	<p>Pomanjkljivosti v načrtih dejavnosti državnih organov.</p> <p>Večina ministrstev je ustanovilo delovne skupine za spremljanje in izvajanje ukrepov za obvladovanje širitve nalezljive bolezni COVID-19, ponekod so uvedli dežurstvo.</p>	Posredovati ministrstvom enotne usmeritve za pripravo načrtov dejavnosti.	URSZR		31. 7. 2020
		Dopolniti načrte dejavnosti in jih posredovati URSZR. Pripraviti operativne dokumente in stalno ažurirati kontaktne podatke na ministrstvih in drugih državnih organih, s čimer se bo povečala operativna sposobnost delovanja ministrstev in dejavnosti v pristojnosti ministrstev v času nesreče.	ministrstva		14 dni po sprejetju Državnega načrta ZIR
		V ministrstvih že vnaprej predvideti oblikovanje delovnih skupin za spremljanje in izvajanje ukrepov za obvladovanje širitve nalezljive bolezni COVID-19 in predvideti možnost uvedbe dežurstva.			31. 7. 2020
4.	Nepoznavanje rešitev iz načrtov zaščite in reševanja ter načrtov dejavnosti.	Normativno urediti obvezno usposabljanje odgovornih oseb v občinah (županov).	URSZR		20. 12. 2020
		Urediti usposabljanje za vodilne in tudi druge javne uslužbence (direktorji občinskih uprav, javnih zavodov, direktoriatov, organov v sestavi).	URSZR, MJU	ministrstva, občine	

ZŠ	Ugotovitev	Ukrep	Nosilec	Sodeluje	Rok
		Za boljšo pripravljenost v prihodnje izvesti periodično izvajanje vaj s scenarijem, ki se nanaša na epidemije in pandemije.	URSZR	ministrstva in drugi državni organi, občine	prva polovica 2021
7.	Usmeritve in navodila za ocenjevanje potreb in kriteriji za delitev zaščitne opreme so bili definirani, vendar je prihajalo do nesorazmerja pri oceni potreb predvsem na občinskem nivoju ter tudi pri državnih organih. Prav tako so težave povzročale neuskrajene izjave v medijih o možnosti dostopa do zaščitne opreme pri CZ, kar je povzročilo nezadovoljstvo predvsem pri gospodarskih družbah, določenih javnih službah in državljanih, ki jim CZ zaščitne opreme ni zagotovila.	Pregledati in po potrebi dopolniti Usmeritve za pripravo ocene potreb zaščitne opreme.	MZ	NIJZ, ministrstva	15. 7. 2020
		Pripraviti oceno potreb po zaščitni opremi po posameznih dejavnostih. Izkazane potrebe prikazati za mesec oziroma tri mesece.	URSZR	ministrstva in drugi državni organi, občine	
		Definirati zaščitno opremo, ki jo mora imeti na zalogi vsak izvajalec zdravstvene dejavnosti za obdobje enega meseca in državne blagovne rezerve za tri mesece.	MZ	MGRT	
		Javnost obvestiti za koga je namenjena zaščitna oprema iz državnih blagovnih rezerv.	UKOM	MZ, NIJZ, MGRT, URSZR	30. 10. 2020
		Definirati kritična zdravila, ki jih morajo imeti na zalogi določeni izvajalci zdravstvene dejavnosti vključno z lekarniško dejavnostjo za obdobje enega meseca ter blagovne rezerve za obdobje treh mesecev.	MZ	MGRT	
		Pripraviti postopke in navodila za posredovanje podatkov o zalogah kritičnih zdravil pri določenih izvajalcih zdravstvene dejavnosti, vključno z lekarnami ter Zavodu Republike Slovenije za blagovne rezerve.			
11.	Nedodelani protokoli načina delitve in dostave zaščitne opreme.	Preveriti in doreči protokole delitve in dostave zaščitne opreme zdravstvenim zavodom, izvajalcem zdravstvenih storitev v javni mreži (koncesionarjem in zasebnim izvajalcem), osebni asistenci, DSO, izvajalcem socialnega varstva, socialno varstvenim zavodom, državnim organom, Policiji, Slovenski vojski, upravljavcem kritične infrastrukture, silam za zaščito in reševanje, občinam, vzgojno izobraževalnim ustanovam ter kulturnim ustanovam.	URSZR	ministrstva	31. 7. 2020
12.	Težave v Državnem logističnem centru Roje, ki je čez noč postal osrednji logistični center za	V kolikor bo naloge osrednjega logističnega centra za zaščitno opremo v RS opravljal DLC zagotoviti pogoje za delo (kadrovska okrepitev, povečanje skladiščnih kapacitet, nakup skladiščne	MO	URSZR	2020

ZŠ	Ugotovitev	Ukrep	Nosilec	Sodeluje	Rok
	RS, čeprav ni imel ne kadrovskih, prostorskih in tudi ne drugih pogojev. Podobne težave so bile tudi v regijskih logističnih centrih.	opreme, prometna ureditev z dostopi, nadgradnja informacijske rešitve...).			2021
		Tudi v regijskih logističnih centrih zagotoviti pogoje za delo (kadrovska okrepitev, nakup skladiščne opreme, ureditev prostorov,...).			
		V delovanje Klicnega centra vključiti tudi predstavnike ministrstev, ki so nujno potrebni za širše informiranje javnosti.			
		Opozoriti na preudarnost pri komuniciranju prek družbenih omrežij.			
		Sproti dopolnjevati priporočila, navodila in smernice NIJZ			
16.	V aktivnosti zaježitve epidemije so bile vključene nevladne organizacije na državni in lokalni ravni.	Zagotoviti evidentiranje, koordiniranje dela in izkazovanje stroškov nevladnih organizacij, ki so izven sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami.	MJU	URSZR	31. 7. 2020
17.	Ob izvajanju aktivnosti zaježitve epidemije niso bili jasni in vnaprej določeni postopki evidentiranja, izkazovanja, potrjevanja in poplačila stroškov.	Določiti vire in zadosten obseg financiranja aktivnosti za odzivanje v primeru epidemije / pandemije, kot tudi ob drugih izrednih dogodkih (naravne in druge nesreče), že od faze priprave oziroma načrtovanja naprej.	MF	URSZR	31. 7. 2020
		Izdelati navodilo za izkazovanje stroškov ob nesreči.			
		Pripraviti strokovna usposabljanja za izbrane javne uslužbenke in predlagati njihovo vključitev v aktivnosti slovenske mreže diplomatsko konzularnih predstavništev ali Evropske službe za zunanje zadeve.			

3. OBSTOJEČE STANJE NA PODROČJU ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI

Razvoj sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami ter področja zaščite, reševanja in pomoči temelji na Doktrini zaščite, reševanja in pomoči ter Resoluciji o nacionalnem programu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami (Uradni list RS, št. 75/16). V Doktrini zaščite, reševanja in pomoči je CZ obravnavana v skladu z zakonskimi podlagami in je omejena na ozek del sil ZRP, ki se organizirajo kot dopolnilne sile na ravni države, lokalnih skupnosti in gospodarskih družb.

V Resoluciji o nacionalnem programu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami v letih od 2016 do 2022 se sledi tudi ciljem nadaljevanja reorganizacije sil ZRP na državni, regijski in lokalni ravni ter v gospodarskih družbah, zavodih in drugih organizacijah glede na sprejete in načrtovane nove normativne in druge rešitve, še posebej zmanjšanje sestave CZ in zvišanje njene specializacije za izvajanje posebno zahtevnih intervencij in za odzivanje na sodobne vire ogrožanja.

Odziv sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami na pretekle večje naravne in druge nesreče (žled, poplave, COVID-19) je bil pravočasen, organiziran in učinkovit, enako velja tudi za odziv na nesreče v tujini v okviru Mehanizma Unije za civilno zaščito. Sistem se prilagaja in nadgrajuje glede na, med odzivom na različne nesreče, identificirane izzive in potrebe.

Večja nadgradnja oziroma razvoj sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami je predvidena z naslednjim nacionalnim programom za obdobje od 2023 do 2030, kar bo zahtevalo razmisleke na različnih ravneh, tudi z upoštevanjem tujih praks. Izvedena bo analiza konceptov odzivanja na naravne in druge nesreče ter izredne dogodke, posodobitev procesnih in tehnoloških rešitev pri organizaciji centrov za obveščanje ter prilagoditev organiziranosti, opremljenosti in usposobljenosti sil za zaščito, reševanje in pomoč vključno z vzpostavitvijo učinkovitega sistema vodenja (Vlada RS, št. 00104-200/2020/5 z dne 8. 7. 2020).

Ključne vsebine in področja, na katerih so bile identificirane pomanjkljivosti in kjer bo potreben razvoj ter nadgradnja:

- **Vloga nacionalnega organa na področju CZ za odzivanje na nesreče in druge izredne dogodke znotraj državne uprave**

Vzvodi za operativno izvajanje strategije odzivanja na vse kompleksne izredne dogodke v državi so majhni, zato jih je za povezovanje različnih resorjev, pripravo in implementacijo načrtov ter ocen tveganj, koordinacijo, usposabljanje itd. treba okrepiti. Pristojni organ za področju VNDN bi v prihodnje moral dobiti pristojnost možnost horizontalnega povezovanja različnih resorjev. Sočasno je treba aktivnosti pristojnega organa na področju VNDN razširiti še na koordinacijo skupnega odziva na izredne dogodke, krizno komuniciranje, zagotavljanje informacijsko-komunikacijske podpore pri odzivanju na izredne dogodke, pripravo državnih načrtov z odzivom na operativni in strateški ravni ter organizacijo in izvedbo celovitih državnih vaj odzivanja na izredne dogodke.

- **Kadrovska politika**

Potrebna je prenova kadrovskega načrta URSZR, ki že več let ostaja enak. Uveljavljana organizacija in kadrovska sestava ne omogočajo zapolnitev vrzeli pri usklajevanju skupnega, celovitega odziva na kompleksne izredne dogodke.

- **Infrastruktura in logistika**

Subjekti na področju ZRP, vključno z javnimi reševalnimi službami se soočajo s prostorsko stisko, pri čemer bi bilo najbolj smiselno dolgoročno združevanje in razvoj prostorskih, tehničnih, logističnih in drugih zmogljivosti gasilcev, nujne medicinske pomoči, Civilne zaščite, Rdečega

križa in drugih reševalnih služb na skupnih lokacijah oziroma v skupnih objektih zaradi povečevanja racionalnosti, učinkovitosti, pa tudi hitrejše odzivnosti ob različnih vrstah nesreč.

- **Samostojnost in neodvisnost delovanja**

Pristojni organ na področju VNDN bi moral imeti večjo samostojnost pri izvajanju finančne, kadrovske in nabavne politike.

- **Vloga poveljnikov in štabov CZ**

Povečevati je potrebno vlogo štabov CZ na vseh ravneh, predvsem pa na ravneh podjetij oz. zavodov, občin, ministrstev, predvsem s stalnim vlaganjem v imenovani kader (izobraževanje) ter enotno metodologijo ter procese dela. Obvladovanje nesreč oz. izrednih dogodkov (ang. Disaster / Emergency / Crisis management) je multidisciplinarna stroka, ki mora biti podprta z vlaganjem v kader in krepitvijo stroke. To je možno samo s povečevanjem organiziranosti in usposobljenosti.

Za uspešno vključevanje vseh državnih organov, reševalnih in strokovnih služb v enovit odziv na kompleksne izredne dogodke, je potrebno bolje definirati vlogo članov v Štabu civilne zaščite Republike Slovenije (ŠCZRS) pod vodstvom Poveljnika Civilne zaščite RS ter tudi v regijskih in občinskih ŠCZ.

- **Učinkovitost lokalnega in regijskega odziva na izredne dogodke**

Sistem CZ temelji na načelu postopnosti, ki predvideva postopno vključevanje višjih teritorialnih in specialističnih resursov pri odzivu na dogodke. Lokalni odziv temelji predvsem na zmogljivostih občinskih služb in lokalnih operativnih enot.

Povečano integracijo je potrebno doseči s povečevanjem zavedanja potrebnosti in pomembnosti sistema odziva na izredne dogodke ter s krepitvijo usposobljenosti za obvladovanje nesreč oziroma izrednih dogodkov, ki je multidisciplinarna stroka in mora biti podprta z vlaganjem v kader in s krepitvijo stroke.

Dodatno je potrebno definirati vključenost občinskih služb in različnih javnih zavodov v pripravljeno in odziv ter v procese ozaveščenosti vključevati tudi župane.

- **Metodologija vodenja odziva na izredne dogodke**

Potrebno je sistemsko uvesti enotno metodologijo vodenja odziva na dogodke (SVOD) in neprekinjenega delovanja (ISO standard Neprekinjenega poslovanja).

- **Oprema, vozila in sredstva sil ZRP**

Sile ZRP, ki se na različnih ravneh odzivajo na vse bolj pogoste in kompleksne podnebno pogojene nesreče, se soočajo s pomanjklivo, zastarelo in nezadostno opremo, vozili in sredstvi. Pomanjkanje ustrezne opreme in usposobljenosti za njeno uporabo je bilo najbolj evidentno v primeru žleda leta 2014, ko so potrebno opremo, stroje in sile za odziv na ta dogodek prispevale tuje države (D. Muhič, 2015), v odziv na nesrečo pa so bile vključene tudi druge structure (npr. gospodarske družbe).

Slika 5: Obstoječe stanje v povezavi s potrebno opremo, vozili in sredstvi za odziv na podnebno pogojene naravne nesreče (primer žled 2014)

Slika 6: Primer zelene opreme, vozil in sredstev za odziv na podnebno pogojene nesreče

4. VIZIJA IN CILJI

4.1 VIZIJA

Zmogljivosti na področju zaščite, reševanja in pomoči za krepitev odpornosti ter okrevanje po epidemiji COVID-19, za krepitev zelene transformacije, omejevanje vpliva podnebnih sprememb in učinkovit odziv na podnebno pogojene naravne nesreče ter s tem povezano krepitev ekonomske in socialne odpornosti družbe po nesrečah.

4.2 STRATEŠKI CILJI

Vzpostavitev, razvoj, nadgradnja in zagotavljanje razpoložljivosti, organiziranosti, opremljenosti ter usposobljenosti sil za zaščito, reševanje in pomoč za odziv na trenutna in naraščajoča tveganja ter izzive na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, povezane z epidemijami in podnebno pogojenimi nesrečami, s poudarkom na dograjevanju infrastrukturnih in informacijsko-komunikacijskih sistemov, izboljšanju organiziranosti, razmer in opreme za delovanje sil ZRP ter njihove usposobljenosti na vseh ravneh (državni, regionalni in lokalni).

4.3 OPERATIVNI CILJI

- 1. Vzpostavitev infrastrukturnih in informacijsko-komunikacijskih pogojev za boljše spremljanje, pripravljenost in odziv sil za zaščito in reševanje na podnebno pogojene nesreče**
- 2. Vzpostavitev in dograjevanje infrastrukturnih pogojev za boljšo usposobljenost sil ZRP na državni, regionalni in lokalni ravni**
- 3. Zagotavljanje ustrezne opreme za izvajanje nalog na področju ZRP v povezavi z odzivom na podnebno pogojene nesreče na državni, regionalni in lokalni ravni**
- 4. Priprava in nadgradnja usposabljanj ter učnih pripomočkov za izobraževanje in usposabljanje sil ZRP na odziv v primeru podnebno pogojenih nesreč**

5. PREDLAGANE REŠITVE

5.1 VZPOSTAVITEV INFRASTRUKTURNIH IN INFORMACIJSKO-KOMUNIKACIJSKIH POGOJEV ZA BOLJŠE SPREMLJANJE, PRIPRAVLJENOST IN ODZIV SIL ZA ZAŠČITO, REŠEVANJE IN POMOČ NA PODNEBNO POGOJENE NESREČE

- vzpostavitev nacionalnega centra civilne zaščite kot strateškega centra za spremljanje, načrtovanje in odzivanje sil ZRP, ki je vključen v seznam pomembnih investicij Vlade RS za zagon gospodarstva po epidemiji pod zaporedno številko 173. V sklopu centra se zagotavlja:
  - infrastrukturni pogoji za delovanje ključnih struktur sistema ZRP in javnih reševalnih služb (URSZR, GZS, GRS, JRS,...),
  - operativni center s spremljajočo infrastrukturo (podpora odločanju po vključenih resorjih in področjih),

Slika 7-10: Primeri sodobnih operativnih centrov v Estoniji, Italiji in na ravni EU (vir: URSZR).

- simulacijski center (usposabljanje vodilnih kadrov v državi in širši regiji za vodenje odziva na nesreče),
- situacijski center (spremljanje situacije v državi in širši regiji),

Slika 11-13: Primeri sodobnih situacijskih centrov v Nemčiji, Italiji in na Nizozemskem (vir: URSZR).

- center za spremljanje in koordinacijo logističnih operacij,
- vsebinsko in organizacijsko prenovljen Center za obveščanje Republike Slovenije, ki je tudi kontaktna točka za izmenjavo podatkov o ogroženosti in naravnih ter drugih nesrečah s sosednjimi in drugimi državami ter mednarodnimi organizacijami*,
- prenovljen in razširjen Državni logistični center v Ljubljani za potrebe hitrega odzivanja v primeru naravnih in drugih nesreč,
- novi EU logistični center iz naslova rescEU,
- zunanji podporni center Nuklearne elektrarne Krško,
- heliport in parkirni prostori,
- spremljajoči prostori v smislu samozadostnosti (kuhinja, oskrba z elektriko, brezprekinitveno napajanje),

- nadaljnji razvoj enotnega informacijsko-komunikacijskega sistema na področju sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami za učinkovitejše načrtovanje, oceno stanja, izvajanje logistične podpore, ter usklajevanje in vodenje odziva,
- nadaljevanje prenove sistema javnega alarmiranja, vključeno v seznam pomembnih investicij Vlade RS za zagon gospodarstva po epidemij pod zaporedno št. 174,
- posodobljanje opreme, zmogljivosti in storitev regijskih centrov za obveščanje,
- nadaljnji razvoj storitev klica v sili na številki 112, vključen v seznam pomembnih investicij Vlade RS za zagon gospodarstva po epidemij pod zaporedno št. 174.
- razvoj razširjenih storitev, temelječih na tehnologijah omrežij mob.tel.

SKLADNOST Z RAZVOJNIMI DOKUMENTI:

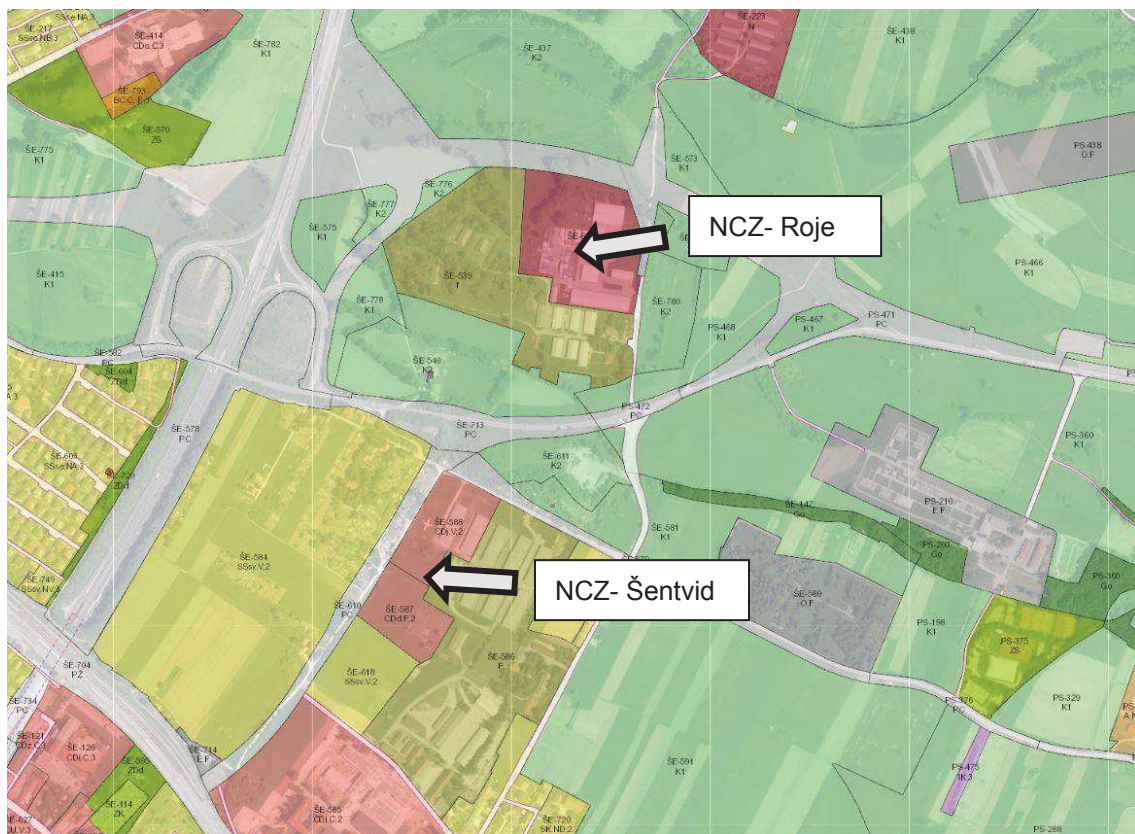
- Usmeritev je navedena v Nacionalnem načrtu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami v letih 2016 – 2022 (poglavje 6.3.1) ki opredeljuje, da »bomo spodbujali dolgoročno združevanje in razvoj prostorskih, tehničnih, logističnih in drugih zmogljivosti gasilcev, nujne medicinske pomoči, Civilne zaščite, Rdečega križa in drugih reševalnih služb na skupnih lokacijah oziroma v skupnih objektih zaradi povečevanja racionalnosti, učinkovitosti, pa tudi hitrejši odzivnosti ob različnih vrstah nesreč«.
- Izvedba Centra za spremljanje, pripravljenost in odziv na nesreče je uvrščena v seznam pomembnih investicij na podlagi interventnega Zakona za odpravo ovir pri izvedbi pomembnih investicij za zagon gospodarstva po epidemiji COVID-19 (IZOOPZG) in ga je sprejela Vlada RS dne 18.6.2020 pod zaporedno št. 173 in možnim začetkom do konca leta 2020.

NAČRTOVANI FINANČNI VIRI za NCZ:

Skupna vrednost investicije se okvirno ocenjuje na več kot 60 mio EUR.

Načrtovani viri so iz naslova:

○ evropske kohezijske politike v obdobju 2014 – 2020	10 mio EUR
○ evropske kohezijske politike v obdobju 2021 – 2027	40 mio EUR
○ razpisa iz naslova rescEU (izvedena prijava v juniju 2020)	7,7 mio EUR
○ virov proračuna RS	12-15 mio EUR
○ drugih potencialnih virov:	
▪ razpisi na ravni EU	
▪ vložki posameznih organizacij, donatorstvo, itn.	

OBMOČJA STAVBNIH ZEMLJIŠČ		
Območja stanovanj		
SSce	Pretežno eno in dvostanovanjske površine	
SSsv	Pretežno večstanovanjske površine	
SSse	Splošne eno in dvostanovanjske površine	
SSsv	Splošne večstanovanjske površine	
SB	Stanovanjske površine za posebne namene	
SK	Površine podeželskega naselja	
Območja centralnih dejavnosti		
CU	Osrednja območja centralnih dejavnosti	
CDd	Območja centralnih dejavnosti brez stanovanj	
CDi	Območja centralnih dejavnosti za izobraževanje	
CDo	Območja centralnih dejavnosti za vzgojo in primarno izobraževanje	
CDz	Območja centralnih dejavnosti za zdravstvo	
CDk	Območja centralnih dejavnosti za kulturo	
CDj	Območja centralnih dejavnosti za javno upravo	
CDs	Območja centralnih dejavnosti za opravljanje verskih obredov	
Območja proizvodnih dejavnosti		
IP	Površine za industrijo	
IG	Gospodarske cone	
IK	Površine z objekti za kmetijsko proizvodnjo	
Posebna območja		
BT	Površine za turizem	
BD	Površine drugih območij	
BC	Športni centri	
Območja zelenih površin		
ZS	Površine za oddih, rekreacijo in šport	
ZPp	Parki	
ZPps	Pot spominov in tovarništva	
ZDd	Druge zelene površine	
ZDp	Zeleni obvodni pas	
ZK	Pokopališča	
Zv	Površine za vrtičkarstvo	
Območja prometnih površin		
PC	Površine cest	
PŽ	Površine železnic	
POg	Površine za mirujoči promet	
POd	Druge prometne površine	
Območja komunikacijske infrastrukture		
T	Območja komunikacijske infrastrukture	
Območja energetske infrastrukture		
O	Območja okoljske infrastrukture	
Območja za potrebe obrambe v naselju		
F	Območja za potrebe obrambe v naselju	
Površine razpršene poselitve		
A	Površine razpršene poselitve	
Razpršena gradnja		
zemljišča pod stavbo izven območij stavbnih zemljišč (Informacija o dejanskem stanju)		
OBMOČJA KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ		
Najboljša kmetijska zemljišča		
K1	Najboljša kmetijska zemljišča	
K2		
Druga kmetijska zemljišča		
OBMOČJA GOZDNIH ZEMLJIŠČ		
Gozdna zemljišča		
Go	Območja gozdov	
OBMOČJA VODNIH ZEMLJIŠČ		
Območja površinskih voda		
VC	Celinske vode	
Območja vodne infrastrukture		
VI	Območja vodne infrastrukture	
OBMOČJA DRUGIH ZEMLJIŠČ		
Območja mineralnih surovin		
LN	Površine nadzemnega pridobivalnega prostora	
N		
Območja za potrebe varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami		
f		
Območja za potrebe obrambe zunaj naselij		

Slika 14: Potencialna lokacija nacionalnega centra civilne zaščite in državnega logističnega centra (vir: Urbinfo).

Potrebna sredstva EKP 2014-2020 in VFO 2021-2027: 50 mio EUR in sicer:

- 40 mio EUR Zahodna kohezijska regija (predvsem infrastruktura – Kohezijski sklad),
- 10 mio EUR Vzhodna kohezijska regija (Evropski regionalni sklad).